

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Præmittuntur aliqua de natura Privilegiorum Bullæ, Cap. 1.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

haec privata excommunicationis Absolutio datur pro foro Conscientiae, estne necessarium, ut conferatur poenitenti intra Sacramentum Poenitentiae?

Respondeo, Vi Bullae, & Privilegiorum Mendicantium non esse necesse, ut a alibi dicam, quia in his non ponitur clausula ad id obligans. Lege interim b Sanchez, aliosque. In aliis facultatibus impetratis, vel impetrandis, diligenter adverti debet, an clausula

aliqua ad id obligans, ponatur; si ea enim ponitur, debere intra Sacramentum conferri Absolutionem, dubium non est.

48. Denique ibidem ego notabo excommunicationis cujuscumque Absolutionem pro foro interno regulariter esse dandam intra Sacramentum Poenitentiae, cum requisita ad Absolutionem illam conferendam, atque a Poenitente obtinendam, melius in ipso Poenitentiae Sacramento ponantur.

a In li. 10. tr. 1. de excom. 12. §. 3.
b Sanc. lib. 8. matr. d. 16. n. 11.
Suar. l. c. Dian. p. p. tr. 11. r. 25
G. Hurt. de excom. 4. 15. diff. 5. n. 18.

FINIS DE CASIBUS RESERVATIS.

Laus Deo Beatiss. Virgini, ac Beato Aloysio.

TRACTATUS DE BULLA CRUCIATAE AUCTORE P. THOMAE TAMBVRINO SOCIETATIS JESU.

CAPUT PRIMUM.

Praemittuntur aliqua de Natura Privilegiorum Bullae.

§. I.

Quid, & quotuplex sit Privilegium.

DIFFERT proprie loquendo Beneficium a Privilegio, quamvis utrumque sit a Principe benigne concessum: fateor tamen aliquando confundi. Beneficium enim est Gratia, seu facultas a Principe collata, seu data, praeter, non vero contra Jus Positivum. Privilegium vero est facultas faciendi aliquid, vel aliquid omittendi, non tantum praeter, verum etiam contra idem Jus, hoc est contra leges Canonicas, vel Jura Civilia. Ita communiter Doctores ex Abbate.

a C. olim. de Verb. sign.

2. Porro Privilegium, aliud est Reale, quod scilicet conceditur certo generi Actionis, vel Causae, vel Negotii, vel Loco, vel Dignitati: quale est VG. Privilegium Praelationis, quod concessum est pro expensis funerum, vel mutuum dantis ad Navis VG. refectionem b & c. Vel donantis aliquid Ecclesiae, vel Episcopo, ut Episcopo & c.

3. Aliud Personale, quod conceditur Personae, ratione ipsius Personae, ipsique immediate adheret. Quale est VG. quod conceditur alicui Individuo, Perro VG. & c.

4. Aliud Mixtum, quod partim est Personale, partim Reale, quod nimitum conceditur quidem alicui Individuo, sed ratione aetatis VG. vel sexus, vel ex certa, & determinata causa. Quale est VG. datum Minoribus 25. annis, ut integrum possint restitui, ut sibi jubere pro alio, vel obligationem suscipere nequeant.

5. Subdividitur autem Personale: nam si sit concessum singulari Personae tantum, vocatur in Jure absolute Privilegium; Si vero gati.

c Ex Ca. de off. sic

fit concessum Personis, non ut singulis, sed ut constantibus unum Corpus morale, hoc est, unam Communitatem, dicitur Privilegium Corporale.

6. Rursus hoc Corporale subdividitur, habet enim duas species. Si enim conceditur ita Communitati, ut descendat ad singulas Personas, hoc est, ut singulae sunt, & ut membra talis Communitatis possint uti illo Privilegio, Vocabitur Privilegium Corporale Personale, & hujusmodi sunt multa concessa Religiosis, Clericis, Militibus, Scholasticis, & similibus. Si vero ita Communitati conceditur, ut ipsa Communitas uti eo Privilegio possit; dicitur Privilegium pure Corporale, & hujusmodi sunt, quae conceduntur Capitulis, & similibus in electionibus faciendis, atque in Actionibus à tota Communitate, VG. à Senatu, à Congregatione, seu Concilio expediendis. Atque hoc Privilegium, quia respicit dignitatem ipsam, nempe ipsam unionem multorum, vocatur ab aliquibus, ut notat a Salas, Privilegium Reale. Alias Privilegiorum Divisiones vide apud Silvestrum V. Privilegium, apud b Castropalaum, & passim.

§. II.

Privilegia Bullae Cruciatæ cujus sint generis?

1. Dicendum est, esse e Personalalia absolute. Ratio est manifesta ex dictis. Ea enim sunt à Pontifice concessa determinatis Personis utriusque sexus, idque ad finem peculiarem excitandi Fideles ad pugnandum, vel ad precandum, vel ad erogandam eleemosynam contra Infideles. Nam propterea sic potes describere Bullam Cruciatæ. Est Diploma, seu Scriptura Summi Pontificis, continens aliqua Privilegia, quæ ipse concedit Fidelibus cooperantibus, sive per pugnam, sive per preces, sive per eleemosynam, ad extirpandos Infideles.

2. Dicitur autem (Bulla) quia vox hæc Bulla significat (quantum ad nos facit) sigillum pendens ex litteris Apostolicis, atque adeo per figuram Synedochæ, sumitur pro ipso toto Diplomate.

3. Dicitur præterea Cruciatæ, quia olim Bulla hæc concedebatur militibus, qui signo Sanctæ CRUCIS insigniti ad bellum contra Turcas proficiscebantur sub Urbano II. & in Concilio Lateranensi sub Julio III.

4. Ex eo, quod sint Personalalia ejusmodi Privilegia, sequitur, durante Concessione anno, te Bullam habentem posse ejus Privilegiis frui, quocumque te conferas, etiam extra Regnum, in quo ea promulgatur, quia Privilegium Personale adhæret Personæ ex Reg. 2. de Reg. Juris in 6. Excipe Privilegium ciborum prohibitorum, quo etiam occultè, & sine scandalo uti non potes extra Regnum; quia, ut infra dicemus, id expressè prohibetur.

§. III.

Amplè ne, an strictè sint Privilegia Bullæ interpretanda?

1. Communis est Doctrina, Privilegia, quæ sunt contra Jus commune, hoc est, quæ concedunt fieri, vel omitti aliquid, quod aliàs erat ex Jure faciendum, vel omitendum, debere strictè interpretari, quia (ut loquimur, & egregiè declarat d Tiraquellus) d In l. si quod exorbitat, hoc est, quod te subtrahit à communi Jure, odiosum est, atque adeo, v. libertatis. nn. 19. quantum fieri potest, restringi debet, ne Jus, quod propter bonum commune latum est, corrumpat cum communis boni damno.

Contra, Beneficium Principis propriè acceptum, quia (ut vidimus) non est contra Jus commune, debet latissimè interpretari, cum Beneficia Principum supponantur ex liberalitate Principe digna, hoc est, magna, proficisci. Excipe (sunt ex se patere debet) nisi sit in præjudicium Tertii, hoc enim semper vitare velle, putatur Princeps.

2. Ex hæc ergo Doctrina sequitur, Bullæ Privilegia, cum plerùmque ex illis vulnerent Jus commune, quale est VG. illud de lacticiis comedendis, quæ non esse comedenda diebus veritis, præcipit Ius, sequitur, inquam, strictè esse Interpretanda.

3. Et certe ita absolute sustinet. e Sanchez e Sanchez, cum multis de omnibus Bullæ Privilegiis, lib. 8. de estque hæc sententia satis probabilis, quam Matr. d. 2 nu. 7. etiam sequitur f Bardi. Nam primo per Indulgentias, quæ conceduntur in Bulla, Pænitentialis satisfactio, & Rigor Ecclesiasticæ disciplinæ facile potest occasione Indulgentiarum enervari. Secundo, Electio Confessoris, Possè Interesse sacro tempore Interdicti, Usus lacticiorum diebus prohibitis, & similia Privilegia Bullæ sunt contra Jus commu-

neat-

a Salas de legib. tr. 14. dist. 17. sec. 2. b Castrop. 10. 1. tr. de Privil.

Initio. c Henricus Rodericus aliquæ passim in Fr. de Bulla.

la.

Ex Co. volumi de off. rati.

ne atque adeo odiosa, ergo strictè sunt interpretanda ex dictis nu. 1. Tertio, quia partem discordare à toto, odiosum est, sed id contingit per Privilegia Bullæ. ergo &c.

a Mendo d. p. Elucid. Bull. Cru. a. n. 46. rursus c. ira Bardi in Appen. d. p. c. p. b. Suar. de p. ænit. qu. 52. sec. 5.
 4. Andreas autem Mendo à Dianam, aliof. que citans, sustinet, esse amplè interpretanda; estque hæc item sententia satis probabilis. Et quoad Indulgentias, eam docet etiam b. Sua:ez, alique, Nam primo quoad has Indulgentias, illæ sunt Beneficium Principis, ergo cum sint sine præiudicio Tertii, non est unde sint limitandæ: Neque eadem sunt contra Jus ullum; ipsæ enim ita commodum Fidelibus afferunt, ut nullum offendant; nam Deo integra fit solutio, & quandoquidem fit ex meritis infinitis Christi Domini, ejusque autoritate, nullum subest periculum, quo ea merita, hoc est, meritorum Christi Domini Thesaurus exhauriatur. Ecclesia item nullo pacto læditur, immo potius per acquisitas Indulgentias purior, & in suis membris Deo gravior redditur.

5. Secundo, quo ad Privilegia continentia potestatem dispensandi vel commutandi, vel absolvendi, idem dici potest, per ea scilicet, nec lædi Deum, nec Ecclesiam.

c. Azor. lib. 5. c. 23. qu. 2. d. Suar. qu. 56. sec. 2.
 6. Tertio, quoad omnia Bullæ Privilegia probatur. Nam Privilegia & Beneficia concessa à Summo Pontifice in favorem fidei, & Religionis, quamvis exorbitent à Jure, amplè esse interpretanda, meritò docet c. Azor. & d. Suar. quia debemus, quantum possumus fidei favere; ac judicare, Pontificem idem amplissimè facere voluisse. Semper autem hic, & in similibus, intellige in iis, circa quæ Pontifex, vel Princeps potestatem habet. At Privilegia Bullæ omnia (ut modo diximus) sunt concessa, ut Fideles excitentur, vel ad pugnam, vel ad orandum, vel ad porrigendam elemosynam contra Infideles; ergo, cum sint in favorem fidei concessa, amplè sunt interpretanda.

c. Henric. lib. 7. de Indul. c. 22. §. 11. c. 24. §. Sanc. libr. 8. Matr. d. p. num. 13. Salas Tr. 14. d. 17. sec. 6.
 7. Confirmatur, quia est probabilis opinio, quam tenet c. Henricus, alique, Privilegia concessa Communitatibus Religionum in perpetuum late esse interpretanda: Cum enim Communitati, & non uni Personæ concedantur, favorabilia sunt judicanda, quia equiparantur legibus, perinde ac inserta essent in corpore Juris: bono enim communi expedit, ut multa Privilegia concedantur Religionibus, ut iis beneficiis illecti Fideles, eas promptius

amplexentur. Probabile item est, idem debere sentiri, (ut sentit Salas f. citatus) de Privilegiis concessis in favorem Causæ piæ. Unde Azor l. c. id extendit ad concessa in favorem Personarum miserabilium.

Si hæc igitur sunt Probabilia, cur non erit item probabile id, quod asserimus de Bullæ Privilegiis, quæ sunt concessa Communitati Fidelium existèntium sub Dominio Regis Catholici, eaque in favorem fidei, quæ est omnium Causarum piarum excellentissima?

8. Rationibus in contrarium allatis n. 3. responderi potest, vel multa Privilegia Bullæ non esse odiosa, cum non sint contra Jus, vel esto sint contra; ideo non sunt vocanda odiosa, quia vincit favor fidei, vel illa alia capita numero præcedente indicata; unde potius sunt dicenda favorabilia.

Utraque ergo sententia probabilis est, amplectique tuto potest.

CAPUT II.

Dispositio tractandorum.

1. Summarium Bullæ Cruciatæ, quam nos explicandam suscipimus, invenies apud Ludovicum à Cruce in expositione hujus Bullæ ipso initio libri: ut etiam ibidem invenies ipsam Bullam originalem, quam vocant Plumbeam, seu Latinam, eandem etiam habes apud Mendo disp. prima.

2. Jam vero in ejus prima Clausula conceditur Indulgentia iis, qui personaliter ad pugnam contra Infideles se conferunt.

3. In secunda conceditur eadem Indulgentia iis, qui alios mittunt contra eosdem.

4. In Tertia conceduntur, præter dictam Indulgentiam, aliqua alia Privilegia Clericis, & Regularibus, qui exercitum contra Infideles comitantur.

5. In quarta, & sequentibus Clausulis conceduntur Indulgentiæ, & alia Privilegia iis, qui elemosynam contribuunt ad prædictum finem.

6. Nos ergo, omittendo primam, secundam, & tertiam clausulam, quæ ad nos hodie non pertinent: incipiemus à prædicta quarta, & deinde cæteras, suo ordine, Deo favente, prosequemur.

CLAU-